

- 20–21 листопада 2020 р., с. 11–13).
2. Міністерство освіти і науки України. (2016). Концепція Нової Української Школи: ухвалений рішенням колегії МОН 27 жовтня 2016 р. Retrieved from <https://inlnk.ru/WDDxk>
 3. Президент України. (2020, May 25). Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі: Указ Президента України №195/2020. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/documents/1952020-33789>
 4. Державна служба якості освіти. (2022). Безпечне освітнє середовище: нові виміри безпеки. Retrieved from https://sqe.gov.ua/wpcontent/uploads/2022/08/Bezpechne_osvitnie_seredovysche_2022_SQ_E-SURGe.pdf
 5. Ткаченко, І. (2023). Безпека даних при використанні цифрових інструментів. У Створення цифрового освітнього простору. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі: Всеукраїнська науково-практична конференція. Одеса. Retrieved from <https://imzo.gov.ua/2023/09/05/vidbulasia-vseukrains-ka-naukovo-praktychna-konferentsiia-stvorennia-tsyfrovoho-osvitn-oho-prostoru-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-osvitn-omu-protsesi/>
 6. Цюман, Т.П., & Бойчук, Н.І. (2018). Кодекс безпечного освітнього середовища: методичний посібник. Київ. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/protidia-bulingu/21kbos.pdf>

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ БАТЬКАМИ. Іванюк І.В.

Інститут цифровізації освіти НАПН України, старший науковий співробітник, Україна

Ключові слова: інформаційно-цифрове середовище; заклад загальної середньої освіти; учасники освітнього процесу; моніторинг

У сучасному світі розвиток цифрових технологій створює необхідність постійного вдосконалення та розвитку інформаційно-цифрового середовища (ІЦС) закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО). Зміни охоплюють усі аспекти ІЦС: зміст і методику навчання, навчальні технології, цифрові ресурси, організаційні підходи, управлінські інструменти, а також способи комунікації між адміністрацією, педагогами, учнями та їхніми батьками.

Представимо результати дослідження опитування батьків як учасників освітнього процесу щодо використання ІЦС ЗЗСО, де навчається їх дитина.

Дослідження виконано в межах науково-дослідної роботи № 0123U100497 «Методика моніторингових досліджень ефективності інформаційно-цифрового середовища закладів загальної середньої освіти у контексті євроінтеграції України» Інституту цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України. Вчені відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій здійснюють моніторингові опитування протягом 2020-2024 років щодо готовності та проблем педагогічних працівників ЗЗСО з використання інструментів інформаційно-комунікаційних технологій для організації та здійснення дистанційного навчання та підвищення кваліфікації [1; 2].

Дизайном дослідження обрано кількісне онлайн-опитування батьків здобувачів освіти 1 – 11 класів як учасників освітнього процесу. Для цього створена анкета за допомогою аплікації Google Forms. Аналіз та інтерпретація даних проводились з використанням методів описової статистики. Збір емпіричних даних відбувався з 07.10.2024 р. по 18.10.2024 р. Географічне охоплення дослідження включає в себе 21 область України і місто Київ.

Проведення дослідження мало на меті реалізацію таких завдань: здійснити апробацію діагностики ефективності використання ІЦС ЗЗСО батьками здобувачів освіти в умовах

очного, дистанційного та змішаного формату роботи закладу освіти; визначити готовність батьків використовувати ІТС закладу освіти, де навчається їх дитина; визначити потреби і виклики під час використання ІТС ЗЗСО, з якими стикаються батьки; з'ясувати оцінку батьками навичок дитини щодо самостійного навчання під час дистанційної освіти; з'ясувати рівень матеріально-технічного забезпечення в родині дитини пристроєм для дистанційного навчання.

В опитуванні взяли участь 5224 респонденти [3]. Важливо було з'ясувати наскільки батьки, як учасники освітнього процесу, обізнані з тим, яку освітню платформу або інформаційно-комунікаційну систему використовує ЗЗСО для управління освітнім процесом та комунікації з батьками. Серед найбільш поширених платформ і систем респондентами були зазначені такі: «Нові знання» (25 %), «Єдина школа» (14,3 %), «Human школа» (11,7 %), «Мій клас» (8,5 %), «Eddy» (1,6 %), «Моя школа» (0,9 %), «SMART школа» (0,1 %), «School Today» (0,1 %). Батьки з готовністю використовують інформаційно-цифрове середовище закладу освіти, в якому навчається їхня дитина. Більшість з них знають і користуються освітніми платформами або інформаційно-комунікаційними системами ЗЗСО, але 36% респондентів не знають про них і на це треба звернути увагу адміністрації ЗЗСО, щоб донести таку інформацію до батьків. Можна також припустити, що не всі ЗЗСО обрали та користуються такими сервісами, тоді з цим питанням мають працювати місцеві органи управління освітою.

Зважаючи на те, що багато закладів освіти здійснюють навчання у дистанційному та змішаному форматі, важливо було дослідити наскільки батьки обізнані тим, які інформаційно-комунікаційні сервіси використовує для цього заклад освіти. Респондентами були зазначені два найбільш поширених сервіси: «Zoom» – 59,5 % та «Google classroom» – 43,2 %.

З'ясовано, що батьки мають стабільний зв'язок як з класним керівником, так і з вчителями інших предметів переважно через «Viber» (93,7 %) та «Telegram» (15,9 %).

Важливо, що переважна більшість респондентів 80,4 % зазначили, що мають доступ до електронного журналу, що дозволяє припустити, що вони активно використовують цифрові інструменти та відстежують навчальні результати своїх дітей.

Переважає більшість батьків 71,2% високо оцінюють наявність належних навичок дитини для самостійного використання цифрових ресурсів під час дистанційного навчання, на що вплинув досвід навчання під час пандемії і повномасштабної війни. При цьому 88% респондентів забезпечили дитину пристроєм для дистанційного навчання, а 51% респондентів заявили, що контролюють процес навчання дитини, що свідчить про надання відповідної підтримки дитині та залученість до освітнього процесу.

На думку більшості батьків, критично важливими аспектами удосконалення інформаційно-цифрового середовища закладу загальної середньої освіти є матеріально-технічне забезпечення, доступ до інтернету, комунікація та своєчасний і якісний зворотний зв'язок між усіма учасниками освітнього процесу, використання інтерактивних цифрових інструментів під час уроків, інформаційна безпека.

Проведення регулярного опитування серед батьків для моніторингу ефективності інформаційно-комунікаційного середовища закладу загальної середньої освіти є важливим для того, щоб оцінити якість комунікації між учасниками освітнього процесу, ідентифікувати проблемні зони, підвищити рівень довіри та залучення, врахувати потреби учасників освітнього процесу, підтримувати ефективність освітнього процесу, впроваджувати інновації, що вплине на підвищення загальної якості освітнього процесу.

Список використаних джерел.

1. Биков, В. Ю., Овчарук, О. В., Іванюк, І. В., Пінчук, О. П. & Гальперіна, В. О. (2022). Сучасний стан використання цифрових засобів для організації дистанційного навчання в закладах загальної середньої освіти: результати опитування 2022. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 90 (4), 1–18. <https://doi.org/10.33407/itlt.v90i4.5036>
2. Ovcharuk, O., Ivaniuk, I. & Leshchenko, M. (2023). Impact of school lockdown on access to online instruction during the war in Ukraine. *European Journal of Education: Research*,

- Development and Policies*. 4(58), 561–574. <https://doi.org/10.1111/ejed.12589>
3. Ivaniuk, I., Pinchuk, O., Semerikov, S., & Institute for Digitalisation of Education of the NAES of Ukraine. (2025). Survey on the Effectiveness of Information-Digital Environment in General Secondary Education from Parents' Perspective (1.0.0) [Data set]. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15231534>

ІНСТРУМЕНТИ ІНТЕГРАЦІЇ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС. Беляєва О.І.

Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Запорізької обласної ради Методистка Обласного науково-методичного центру
інформатизації освіти, Україна

Ключові слова: цифровізація, цифрова трансформація, цифрова компетентність, цифрові інструменти.

В сучасному інформаційному суспільстві розвиток цифрових технологій став неодмінною складовою нашого життя. Відбувається їх глобальна інтеграція і в освітній процес. Сьогодні ми практично не уявляємо розвиток навчального процесу в закладах освіти без використання цифрових форм, методів та інструментів навчання, які підсилюють результативність формування та розвиток необхідних компетентностей учнів в майбутньому.

Сучасний процес цифровізації освітнього процесу можна представити як сукупність, співзв'язаних між собою, окремих понять: цифрова компетентність, цифрова грамотність, цифрові технології, інформаційно-цифрова компетентність, інформатизація освіти, цифрова культура.

Так у контексті трансформації української освіти та вимог сучасного цифрового суспільства виділено саме цифрову компетентність, що розглядається як здатність та вміння раціонально і системно застосовувати новітні технології, освітні практики чи інструменти для досягнення поставлених цілей: опрацювання цифрових форм, методів та інструментів навчання [7, с.219].

Під поняттям «цифрова компетентність» ми розуміємо сукупність знань, здібностей, особливостей характеру і поведінки, які необхідні для того, щоб людина могла використовувати цифрові технології для досягнення цілей у своєму професійному і особистому житті. Компетентність у сфері цифрових технологій повинна сприйматися не лише як знання, що відповідають технічним навичкам, але й як знання, що більшою мірою зосереджені на когнітивних, соціальних та емоційних аспектах роботи і життя в цифровому середовищі. Цифрова компетентність – це багатогранний динамічний процес, який постійно модифікується з появою нових технологій [7, с.220; 9, с.6].

На думку автора Потюк І.Є. (2020) навчальний процес повинен бути орієнтований не лише на розвиток навичок критичного та аналітичного мислення учнів для його інтенсифікації, але й на формування вміння продуктивного використання цифрових технологій у будь-якому форматі навчання для ефективного опрацювання інформації та її подальшого застосування у професійній діяльності чи для особистих потреб у процесі повсякденної життєдіяльності [6, с.1].

Які ж саме цифрові інструменти можна застосовувати в навчальному процесі в закладах освіти, щоб розвиток цифрових навичок і компетентностей не відокремлювався від формальної освіти.

Електронні навчальні платформи. Основний цифровий інструмент, що використовується в закладах освіти, є електронні навчальні платформи (LMS – Learning Management System S). Пошукова система Google посідає перше місце у сфері обслуговування та обміну інформацією. Ним створено ряд сервісів, які використовуються як персональними,